

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně Mgr. Petry Weissové a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Aleše Roztočila v právní věci žalobkyně: **T. T. N.**, zast. Mgr. Petrem Václavkem, advokátem, se sídlem Opletalova 1417/25, Praha 1, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem náměstí Hrdinů 1634/3, Praha 4, proti rozhodnutí žalované ze dne 16. 9. 2022, č. j. MV-161192-4/SO-2022, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 28. 11. 2023, č. j. 55 A 49/2022-60,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se n e p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Ministerstvo vnitra České republiky, Odbor azylové a migrační politiky (dále jen „správní orgán prvního stupně“), rozhodnutím ze dne 15. 7. 2022, č. j. OAM-17583-14/PP-2021, zamítlo žádost žalobkyně o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. i) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“).

[2] Žalovaná shora označeným rozhodnutím (dále jen „napadené rozhodnutí“) zamítla odvolání žalobkyně a potvrdila rozhodnutí správního orgánu prvního stupně.

[3] Žalobkyně brojila proti napadenému rozhodnutí žalobou u Krajského soudu v Brně (dále jen „krajský soud“), který ji v záhlaví uvedeným rozsudkem (dále jen „napadený rozsudek“) zamítl.

[4] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) se nyní proti napadenému rozsudku brání kasační stížností, jejíž součástí učinila rovněž návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

[5] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatelka odůvodňuje tím, že v případě jeho nepřiznání jí a jejímu partnerovi Aloisi Pěňčíkovi hrozí újma, kterou spatřuje v nutnosti vycestovat do Vietnamské socialistické republiky, v odloučení od jejího partnera, v následném uložení správního vyhoštění, ve stanovení zákazu vstupu na území členských států Evropské unie, v přetrhání vazeb na území České republiky a v opuštění vytvořeného sociálního zázemí na dobu, kterou lze stěží předvídat. Stěžovatelka má za to, že nepřiznáním

odkladného účinku by došlo k nepřiměřenému zásahu do jejího práva a práva jejího partnera na respektování soukromého a rodinného života. Je v České republice trvale usídlena a plně integrována, neboť zde pobývá více než 17 let, má tady trvalý vztah se svým druhem trvající přes 2 roky a vytvořené sociální zázemí. Naproti tomu v zemi původu má s ohledem na délku pobytu v České republice téměř nulové společenské či rodinné vazby.

[6] Podle stěžovatelky jsou splněny všechny podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti. Vyhovění jejímu návrhu nijak nezasáhne do práv třetích osob a újma, která jí v opačném případě hrozí, převažuje nad protichůdným veřejným zájmem na jejím vycestování z území České republiky. Odkladný účinek stěžovatelka žádá přiznat i vůči rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, neboť má za to, že tím dojde k obnovení fikce oprávnění pobývat na území podle § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, kterou pozbyla okamžikem oznámení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně, a byla tudíž nucena k vycestování z území České republiky.

[7] Žalovaná k návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti uvádí, že neshledává naplnění podmínek uvedených v § 73 odst. 2 s. ř. s., a s přiznáním odkladného účinku proto nesouhlasí. Řízení o vydání povolení k přechodnému pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie již bylo pravomocně ukončeno, stěžovatelka proto není k pobytu na území oprávněna. Žalovaná má za to, že vzhledem k závěrům obsaženým například v usnesení Ústavního soudu ze dne 24. 4. 2012, sp. zn. Pl. ÚS 23/11, v usnesení Městského soudu v Praze ze dne 14. 11. 2019, č. j. 3 A 182/2019-25, a usnesení téhož soudu ze dne 5. 12. 2019, č. j. 17 A 3/2019-11, nezpůsobuje rozhodnutí o nevydání povolení k přechodnému pobytu stěžovatelce újmu, neboť zásah do soukromého a rodinného života z povahy věci může nastat až rozhodnutím o správním vyhoštění.

[8] Dále žalovaná namítá, že stěžovatelčin vztah s jejím druhem vznikl v době, kdy jí muselo být zřejmé, že její pobyt na území České republiky je nejistý. Žalovaná upozorňuje, že stěžovatelka netvrdí žádnou specifickou okolnost, která by měla zakládat nepřiměřený zásah do jejího soukromého a rodinného života a kterou by odůvodňovala přiznání odkladného účinku. Závěrem žalovaná dodává, že stěžovatelce v případě splnění zákonných podmínek nic nebrání v získání pobytového oprávnění ani ve styku s jejím druhem na základě nižších pobytových oprávnění.

[9] Nejvyšší správní soud posoudil návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti a dospěl k závěru, že podmínky pro vyhovění tomuto návrhu podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 s. ř. s. nejsou splněny.

[10] Podle § 107 s. ř. s. v posuzované věci kasační stížnost nemá odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat. Ustanovení § 73 odst. 2 až 5 se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s., *soud na návrh žalobce po vyjádření žalovaného usnesením přizná žalobě odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.*

[11] Z četné judikatury Nejvyššího správního soudu lze dovodit, že institut odkladného účinku se primárně vztahuje k žalobě jako prostředku ochrany veřejných subjektivních

pokračování

práv. Kasační stížnost je však mimořádným opravným prostředkem směřujícím proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu. Odkladný účinek vůči pravomocnému rozhodnutí by proto měl být přiznáván pouze v ojedinělých případech, pro něž zákonodárce užil slova o „*nepoměrně větší újmě*“. Přiznáním odkladného účinku se totiž prolamují právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není jako celek zákonným postupem zrušeno. Tímto zákonným postupem je meritorní rozhodnutí o kasační stížnosti, nikoliv přiznání odkladného účinku (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2013, č. j. 5 Afs 84/2012-31). Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[12] Podle tohoto ustanovení soud může přiznat žalobě odkladný účinek za současného splnění dvou podmínek: (1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a (2) přiznání odkladného účinku nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ve smyslu § 107 s. ř. s. uvedené podmínky platí přiměřeně i pro odkladný účinek kasační stížnosti.

[13] Důvody existence nepoměrně větší újmy stěžovatele oproti jiným osobám jsou zásadně individuální a jsou také závislé na osobě a situaci stěžovatele. Povinnost tvrdit a osvědčit vznik újmy má proto stěžovatel zpravidla poukazem na konkrétní skutkové okolnosti věci. Vznik újmy musí být v příčinné souvislosti s výkonem napadeného rozsudku či jiným právním následkem plynoucím z rozsudku, popř. z rozhodnutí aprobovaného rozsudkem krajského soudu. Zároveň musí jít o následek určité intenzity, aby jej bylo vůbec možno označit za újmu; zákon hovoří o újmě „*nepoměrně větší*“. To má svou logiku, protože v řízeních, v nichž není vyhověno žádosti účastníka, případně je mu zrušeno či omezeno nějaké oprávnění nebo uloženo opatření či správní trest, na účastníka pochopitelně budou doléhat právní následky negativního rozhodnutí – ať by byly seabemírnější – tíživěji než na veškeré další osoby, kterých se rozhodnutí vůbec netýká.

[14] Nejvyšší správní soud se nejdříve zabýval tím, zda by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti vůbec bylo způsobilé odvrátit tvrzenou újmu spočívající v nezbytnosti vycestovat z území České republiky. Tak by tomu nebylo například tehdy, pokud by stěžovatelka již v průběhu správního řízení vedoucího k vydání napadeného rozhodnutí neměla oprávnění na území ČR pobývat, a to ani na základě tzv. fikce pobytového oprávnění (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2022, č. j. 3 Azs 412/2021-38).

[15] Stěžovatelka má za to, že jí svědčí fikce pobytového oprávnění podle § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců. V souladu s odst. 3 téhož ustanovení však oprávnění pobývat na území (fikce pobytu) neplatí mimo jiné tehdy, pokud nabylo právní moci rozhodnutí o zrušení trvalého pobytu rodinného příslušníka občana Evropské unie. Právě o takovou situaci se jedná i v posuzované věci. Ze správního spisu vyplývá, byť tyto skutečnosti stěžovatelka v návrhu na přiznání odkladného účinku nezmiňuje, že stěžovatelce bylo ke dni 17. 6. 2019 zrušeno povolení k trvalému pobytu podle § 87l odst. 1 písm. f) zákona o pobytu cizinců, neboť byla pravomocně odsouzena za spáchání zločinu nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a jedy podle § 283 odst. 1, odst. 2 písm. c) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, k nepodmíněnému trestu odnětí

svobody v délce 7 let. Na skutečnost, že stěžovatelce nesvědčí fikce pobytového oprávnění, byla ostatně upozorněna sdělením správního orgánu prvního stupně ze dne 29. 4. 2022, které bylo doručeno do datové schránky zástupce stěžovatelky dne 2. 5. 2022. V důsledku nabytí právní moci rozhodnutí o zrušení povolení k trvalému pobytu tudíž stěžovatelce nesvědčí fikce pobytového oprávnění podle § 87y odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců.

[16] Z toho, co bylo právě uvedeno pro účely nynějšího případu, vyplývá, že v nastalé situaci se jeví přiznání odkladného účinku kasační stížnosti (popřípadě i žalobě či správním rozhodnutím, jak stěžovatelka navrhuje) jako bezpředmětné. Ani tak by totiž nedošlo k obnovení fikce pobytu na území a odložení účinnosti správních rozhodnutí by nebylo způsobilé odvrátit stěžovatelkou tvrzenou újmu spojenou s nutností vycestovat z území. Není-li stěžovatelka oprávněna pobývat na území České republiky ve smyslu § 87y odst. 3 zákona o pobytu cizinců, ani odložením účinků rozhodnutí, o něž se zde jedná [o vydání povolení k přechodnému pobytu podle § 87e odst. 1 písm. i) zákona o pobytu cizinců] k obnovení či vzniku fikce pobytu nemůže dojít. Není tedy co odkládat, jak se stěžovatelka mylně domnívá.

[17] S ohledem na právě uvedené se tudíž Nejvyšší správní soud již nezabýval dalšími zákonnými předpoklady pro přiznání odkladného účinku, jak byly výše vymezeny, a odkladný účinek kasační stížnosti (resp. žalobě či rozhodnutím správních orgánů obou stupňů) nepřiznal. Tím však žádným způsobem nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. ledna 2024

Mgr. Petra Weissová
předsedkyně senátu